

IK, OM MAAR IEMAND TE NOEMEN

Poëzie van Anton Korteweg

Niks geen Romantic Agony (1971)

Eeuwig heimwee drijft bem voort (1973)

De stormwind van zijn hand (1975)

Tussen twee stilten (1982)

Geen beter leven (1985)

Voor de goede orde (1988)

Stand van zaken (1991)

In handen (1997)

Al fluitend (2001)

Voortgangsverslag (2005)

Ouderen zijn het gelukkigst (2009)

Waar ik nooit goed in was steeds slechter kunnen (2013)

Het leven deugt. Altbans op onderdelen (2017)

Enfin (2021)

Ik, om maar iemand te noemen (2026)

Bloemlezingen

Dierbare tijden (1988)

Comfortabel ongelukkig (1999)

Met flinke pas (2003)

Voor mannen is 't niet erg (2011)

Nooit eens lekker nergens (2019)

Verzamelbundel

*Ouderen zijn het gelukkigst en alle andere gedichten
van 1971 tot nu* (2015)

Anton Korteweg

Ik, om maar iemand te noemen

GEDICHTEN

KEULENHOFF

ISBN 978-90-896-8412-7

NUR 306

Omslagontwerp: Pinta Grafische Producties

Omslagbeeld: © Felice Casorati

Foto's pagina 20-25: Anton Korteweg

Auteursfoto: © Thijs Bartels

Vormgeving binnenwerk: Steven Boland

© 2026 Anton Korteweg en Meulenhoff Boekeryj bv, Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

Inhoud

DOBBEREND OP DE LEVENSZEE

Tot mens gemaakt	11
Moeder	12
Flinke jongen	13
Jongensverdriet	14
Dat kwam ervan	15
Tel alleen de heldere uren	16
Kom er nu nog maar eens om!	17
Het licht komt van de vrouw	18
Waardeer de kus van het leven!	19
De Kus van Voorhout	20
Het Spoorpad te Warmond	21
Ik zou een dag uit fietsen	22
Het komt goed	24
Ik maak wat mee	25
In bad	27
Zij wel!	28
'Jij denkt alleen aan jezelf'	29
Eens maar nooit weer	30
't Wordt tijd	31
Uitgerekend	32

KOESTER JE MAKKELIJK TE VULLEN KINDERHAND

Hellegat	35
1	Eenzijdig ongeval 35
2	Wie doet er nou zoiets? 36
3	Bermmonument 37
Herfsttijlozen	38
Reikhalzer	39

Jong meisje op een rood tapijt	40
1 Aangespoeld	40
2 Ada Trentini	41
Zo straf je jezelf wel erg zwaar	42
Aan een boom in een achtertuin	44
Wat moet dat moet	45
Niet doen!	46
1 Naar de bollen	46
2 Krokussen	47
3 Narcissen	48
4 Tulpen	49
Magnolia	50

NEURIE JE NADAGEN BLIJMOEDIG UIT

Help!	53
Dat komt ervan	54
Schoolplein	55
Reglement KNLTB, artikel 7	56
Z'n gangetje	57
Scharrel parmantig rond	58
Blijf thuis!	59
Hou van haam!	60
Voeden met honger	62
Hou het vooral toch eenvoudig	63
Bemoediging	64
Je moet toch iets	65
Even een dagje doen	66
Een mooie lentedag	67
Bladje	68
Wij zijn niet oud, maar in de bloei van ons verval	74
De dood	75

<i>Verantwoording</i>	77
-----------------------	----

It is genuine in age to be happily selfish.

W.H. Auden

DOBBEREND OP DE LEVENSZEE

Tot mens gemaakt

Borné dans sa nature, infini dans ses vœux,
l'homme est un ange tombé qui se souvient des cieux.

Alphonse de Lamartine

Tot mens gemaakt, meervoudig dus beperkt,
gefnuikte hedonist, lichtelijk zelfvoldaan,
rechtschape ook nog eens, tegendraads Biedermann,
en stoïcijn die alleen piept bij groot gemis,

ga ik – Descartes raadt het me aan –
gemaskerd voort* op 't modderig levenspad,
met maar één liedje op mijn repertoire:
My Lord, My Lord, wordt het ooit eens wat?

* René Descartes, 'Larvatus prodeo'.

Moeder

In mijn warm holletje maar net op gang aan 't komen,
relaxed, me van geen kwaad of goed bewust,
zette ik, toen je me onverhoeds je huis uit plaatste,
het maar direct op een afgrijselijk schreeuwen
dat, toen je niet te hulp schoot, allengs overging
in monkelend rondgescharrel zonder jou.

Moeder, op afstand nog blijf je de liefste vrouw.

Flinke jongen

Ik mocht soms wol ophouden voor m'n moeder.
Tussen de licht geheven knuistjes van
m'n wiebelende armen slungelde een streng
hardblauwe Scheepjeswol. Moeder verbouwde die
opwindend eraan trekkend tot een forse bol.
Zo droeg ik bij aan wat uitgroeien zou
tot stoere Friese zeemanstrui, met rits,
en diepe kraag waarin ik weg kon duiken.

Als ik per ongeluk expres even niet meedeed
en in de draad kneep, trok ze ongewild
met lichte schokjes me naar waar ik 't liefst
wou zijn maar niet meer was: de moederschoot.

Ik kwam niet verder dan de knopen van
haar jersey jurk, maar hield me nog wel groot.

Jongensverdriet

Meten is weten.
Vermeedert smart.

Was er als jongen al bang voor.

Dat kwam ervan

Studeren in 't Bataafs Atheen, de stad
waar je Weledel werd, zomaar ineens, op slag,
en na een paar jaar ook nog eens geleerd,
een blauwe blazer met drie knopen droeg,
een grijze pantalon met omslagen, een clubdas,
en liep op zwartlederen gaatjesschoenen,
waar in de groentijd je hardvochtig kaalgeschoren kop
versierd werd met het harig woordje kut.
Van dorpsjongen tot heer, het kon niet op.

Ik kwam nooit verder dan Weledelgeleerd.
Zeergeleerd: niet gelukt; hooggeleerd voor geen meter.
't Drieletterige woord dat ooit mijn achterhoofd
verfraaide, siert dat nu al meer dan zestig jaar niet meer,
en gaatjesschoenen, blazer, clubdas, pantalon,
alleen in noodgevallen keek en kijk ik ernaar om.
Toch lijk ik nog vervaarlijk op een heer.

Tel alleen de heldere uren*

Zonloze breng ik mokkend door
en tel in mijn verschrompeld brein alleen
de heldere uren als het even kan,
zoals die keer dat ik op beide schouders
aan weerszij van een kalend mannenhoofd
een poezelig roze beentje bungelen zag
onder een onbedaarlijk stralend knapenkopje.

Ik wou maar dat ik herinneren kon dat ik
zowat een halve eeuw geleden tegenover v&d
er ook zo glunderend tweehoofdig bijgelopen had.

* 'Horas non numero nisi serenas'. Latijnse spreuk.

Kom er nu nog maar eens om!

Opa, gewone boer, vloog onlangs, jaren zestig,
nog huppelend van zielevreugd' ondanks zijn jicht
geleid door 't vriend'lijk licht dat van Zijn aanzicht straalde²
lijnrecht uit 'Het Oude Nest' het kunstig nest
van Zijn altaren binnen. Eenmaal daar geland,
mocht hij zich zetten aan Zijn rechterhand.

Was 'k nog maar christen, stroomde aan 't eind der baan
uit een wijd open poort ook mij een helder licht toe.³
Bij leven was 'k in zondigen geen held;
dat kleine beetje had Hij me beslist vergeven.

Dan reed, wie weet, ik nog eens paardje op opa's knie
en vloog ik kraaiend van plezier en zonder trainen
met hem over hekken en sloten henen.⁴

Nu blijf ik steken in Zorgcentrum Aftands
te Gaveland. Werkbesties, thuiszorgtoppers
steken voor mij de handen uit de mouwen
en houden me zo doende wat in stand.

1. Psalm 68 vers 2.

2. Gezang 230.

3. Johannes de Heer, 'Ik zie een poort wijd open staan'.

4. Kinderliedje 'Hop, hop, hop, paardje in galop'.

Het licht komt van de vrouw

Om voor die aardige buuf
die voor onze poes had gezorgd
een leuk cadeautje te kopen,
zou ze bij Monoprix
gauw even binnenlopen.

Aan mij had ze toch niks
want ik vond alles best
en liep maar in de weg
en ze was zo weer terug –
wacht jij maar in de abri.

En nog geen flink uur later
kwam ze, hoera, geslaagd,
glunderend aanzetten met
een aardewerken schaal
om koekjes op te serveren.

‘Het licht komt van de vrouw’,*
aldus Louis Aragon;
5 juni tweeduizendveertien
overkwam mij dat in Soissons –
nooit te oud om te leren.

* Louis Aragon, ‘De la femme vient la lumière’.

Waardeer de kus van het leven!¹

We ringeloren onze landgenoten in het noorden,
voor vluchtelingen vinden we geen plek,
een liegende premier fietst vrolijk fluitend verder,
we zwichten voor gevechtskracht van tractoren.
Nog even en we slikken landjepik,
burgers de grond in boren kan er al mee door.

Een sombere tijd schiept sombere gedachten.²
De dag plukken is vaak te veel gevraagd.
Toch, elke morgen heeft het leven nog, tot overmaat,
het gore lef me met zijn grauwe prikkelbaard
't bed uit te kussen. Of ik daarop lig te wachten.

Het sleept me bij de haren uit de slaap
de dag in. 't Is nog steeds op me gesteld.
Ik mag nog meedoen. En dat is wat telt.

1. Opschrift Nagelbrug, Voorhout. Ook in het Latijn: 'Osculum vitae aestimes!'

2. Henriette Roland Holst, 'Sombre gedachten schiep een sombre tijd'.

De Kus van Voorhout

Voorhout, Nagelbrug

Wie door de Herenstraat, de Nagelbrug voorbij,
onder het viaduct Voorhout uit fietst, ontkomt
niet aan de taak de kus van 't leven te waarderen.
Die wordt van bovenaf hem opgelegd.

Maar stap maar eens met 't goede been uit bed
met dank aan Poetin, Gaza, Trump, de pvv!
Ook voor het leven zelf is dat geen doen,
dus 't is meestal een klap-, smak- of een natte zoen.

Toch: mompel na ontvangst: 'Dag, u ook fijne dag.'
Je weet niet of je anders, na zo'n keer of dertigduizend,
morgen weer monter uit de veren springen mag.

Je wilt, ps, vast weten wie het heeft bedacht
je iedere morgen opgewekt van zin
de paden op, de lanen van het leven in
te laten stappen. En waar haalt hij het vandaan?

Makkelijk zat. Het is een Owner, Founder,
bestuurder, ondernemer, voetbalvader
en, 't kan niet op, ook nog eens Rotariaan.

Het Spoorpad te Warmond

Spoorpad, Warmond

Onaangedaan, hoekig, meccano-dozig,
autistisch mummelend en als ze aanstaan
met even haperende adem kakelend,
zijn ze ontspannen schoffelend zichzelf.

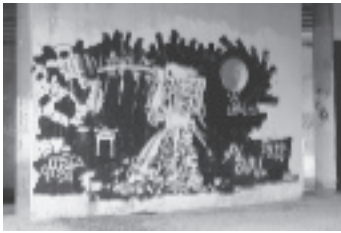
Ze hoeven niks; breed uitslaan van hun vleugels,
hoe rijk bevederd ook, komt niet eens bij hen op.
Alleen bij jeuk slaan ze even flink aan 't schudden.

En tussen al die leghorns, kraaikoppen en barnevelders
slingeren op omafetsen langs het Spoorpad ook nog eens
kwebbelende meisjes onlosmaakbaar naast elkaar
naar huis of school, en rammelende jongens die appen.

Werd ik maar elke dag zo aangenaam verwond
door 'n onverhoedse welgemikte kus van 't leven
vol op de daarvan lang verstoken mond.

Ik zou een dag uit fietsen

Ik zou een dag uit fietsen, geenszins moedeloos*
maar om te ontkomen aan het fijnstof van corona,
toen – ik was pas op weg – onder het viaduct
van de A44, Leiden, achter Rhijnhof
plots, rauwelings, vanaf de linkertunnelwand,
een hagelwitte vrouw, Marion Koopmans, kon niet missen,
het zwaard dreigend getrokken in de rechtervuist
tegen de zwarte achtergrond van het
gigantisch, grillig, stekelig covidmonster
mijn argeloos oog in sprong. Ze beet het toe
dat het de strijd niet winnen ging maar werd verslagen.

En inderdaad, op het hoofdpaneel van de triptiek
zag het inmiddels in Dystopia verwelkomd oog
haar weer, met achter zich een bonsaiboompje,
woest inhakkend, vermomd als Dulle Griet,
op het angstig vluchtend glibberig corona-ondier.

Eind goed! Op 't rechterluik werd het gestreeld
door de aanblik van een langharige schone,
de rode zon begroetend op een lotusblad,
naast haar een kerselaar en 't rustend zwaard.
Dan toch verlost: Dys- werd Utopia.

Maar even verderop ontkwam het niet
aan de sluwe blauw-rode fietshelmkop
van PUTIN MURDERER. Zo schiet je op.

* Martinus Nijhoff, 'Het kind en ik'.

Het komt goed

Een dag waarop ik er weer eens niet aan ontkwam
te zien of ik, broekspijpen opgestroopt,
de overkant wel, moeizaam wadend, wist te halen.
Zo'n dag. Dan maar de fiets gepakt, de Oude Rijn af
dit keer. Niet dat de lucht over de jonge dag
daar zichtbaar helderder van werd,¹ maar toch:
ik wist me in een dragelijk humeur te trappen.

Maar dan, verwijtbaar aan mijn achteruitkijkspiegel,
glipt onverhoeds een kwieke fietserin
van wie ik vreesde dat ze Engelberta heette
mijn linkeroog in, met aan beide kanten
een lila fietstas, die me zomaar inhaalt,
luid roepend dat mijn oren klonken:² 'Jongen,
het komt wel goed met jou. Hou vol. Je komt er wel.'
Een blijde boodschap, stof tot nadenken:
waar kwam ik wel, waarom, wanneer en hoe,
en waarom riep ze nu juist mij dat toe?

Een klein halfuurtje later, voorbij Koudekerk,
zag ik haar staan, wanhopig prutsend aan
haar op z'n koppe fiets – kapotte ketting?

Ik flitste haar voorbij met strakke blik:
lieve, inhalerige, stomme moedergriet,
net goed, gerechtigheid. Zoiets. Ik riep het niet.

1. Jan Prins, 'De bruid'.

2. Martinus Nijhoff, 'De moeder de vrouw'.